

ГАННА ЧЕРІНЬ

ЧЕБЕСНІ
ВІРШИ

HANNA CHERIN'

CELESTIAL POEMS

SEREDIK JULIAN PUBLISHER

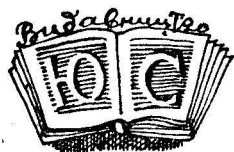

BUENOS AIRES—1973

Ганна Черінь

Небесні вірші

(Поезії й поема «Добро і зло»)

diasporiana.org.ua

ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СЕРЕДЯКА

БУЕНОС-АЙРЕС — 1973

Тираж 1.000 прим.

Обкладинка у виконанні Миколи Кавки

Copyright 1973

Impreso en la Argentina
Printed in Argentine

“IMPRESA DORREGO” — Dorrego 1102

П Е Р Е Д М О В А

Ця збірка подібна до «Вагонеток» — і, разом із тим, відмінна. Вона, можливо, також рекорд, якщо не часом, то темою. Названа «Небесними віршами», бо всі поезії в ній навіяні думками про небо, зорі, космос і взаємовплив між ними й Людиною.

Кілька віршів було накреслено в літаку. Кілька образів і тем там зародились. Решта напливла на серце в ті хвилини, коли людина не знаходить собі спокійного місця й мріє на зорі, безмовно співаючи «Дивлюсь я на небо...» Всі поезії були написані спонтанно, з надхненням, на протязі кількох місяців 1972 року, а потім відредаговані (а це для зубатих щук і ущипливих раків).

Сподіваюсь, що в цих віршах не тільки мої думки, а й твої, читачу; я буду дуже втішена, якщо мені пощастило висловити саме те, що ти відчував і про що мріяв.

А в т о р

ІНШИЙ СВІТ

Сморід, чад аеропорту —
От таке вдихати личить чорту!
Я з собою це не повезу,
Хай собі лишається внизу.

Розкриваю крила лебедині...
Вже нарешті можна і людині
В яносині засяги небес
Полетіти просто, без чудес.

Поруч сопе пасажир.
Вгруз він у власний жир,
Хоче заснути, мабуть,
Поки обід принесуть...
Таж не у цьому суть!

Хай собі моржик хропить,
Я не скажу йому «Цить!»
Ніжно-безмежна блакить
Серце мені веселить.

Що за розкішне довкілля!
Маю я стільки дозвілля
Й щасне, палке божевілля
(Люди його надхненням зовуть).
Можна й, не пивши зілля,
Все,
    все на світі забудь!

ОБМЕЖЕННЯ

Задрижав мотор у напрузі.
На землі залишилися друзі,
Їх обличчя зникають в імлі...
Відриваємось від землі.

Наш літак, срібнокрилий лебідь,
Стрімко вгору летить.
Це вже я і на першій небі...
Страшно стало на мить.
Загорода яка це?
Наш літак-камікаце
Лезами гострих крил
Пронизав загороду хмар
(Дон-Кіхот проти чорних примар,
Нестрашних, безтілесних брил).

І ось ми на другій небі,
Над хмарами в порожнечі —
І нічого нема напереді,
І позаду нічого, доречі.

Думали — небо безкрає
В блакитнім своїм безбережжі...
Та Бог непокірних карає,
Тих, що виходять за межі:

Не терпить Одвічність наруги!
Людинка літати взялась?!
На перше небо,

на друге,
А до сьомого —
зась.

ПО ХВИЛЯХ ХМАР

Злітаємо в небо назустріч загрáві,
А в небі самі тільки хмари. . .
Та скільки!

Цілі отари. . .

До земних так подібні вони:
Вівці небесні,
баранчики жваві
Й уперті, старі барани.

Їх вітер пильнує,
пастух і вожак.
Шовково хвилюється ніжна вовна,
М'яка і легенька,
так, що літак
По хмарах пливе,
подібно до човна.

Довго ще бігтимуть небесні вівці
По синій безкрайї ниві. . .
Прийде кінець далекій мандрівці
В золотострунній зливі.

НА КРИЛАХ УЯВИ

В небі приемний простір:
Не тісно, як на землі. . .
Заплющуй очі

і просто
Лети в чарівнім кораблі.

Та, кажуть, вважати треба
І в небі,
щоб без аварій. . .

Невидні дороги неба
Розпляновано, як сценарій.

Та уява схеми поборе,
Перекреслить маршрути, пляни,
Полетить без керми й мотора
Над морями і над полями. . .

Як багато доріг в порожнечі!
М'яко прослалась блакить. . .
Сісти хмарам на плечі —
Ану, підвезіть!

ПРО ЩО МРІЮТЬ В НЕБІ

Про що мріють люди на небі,
Пливучи по хмарах рожевих?
Не знаєте справді невже ви,
Що напрям мрій при потребі
Людина змінити хоче

— і може —

Як курс літака пілот?
В небі про небо мріять негоже;
Тому з карколомних висот
Нас притягає грішна планета,
Бо в тілі нашому гріх...
І прагне людина в солодкі тенета
Земних насолод і втіх.

КОКТЕЙЛ

Ось ми і в небі. Передовсім
Розсупонити ре́мені. . .
Спокій на озері голубім —
Не хвилюйтесь даремно!

Ні хмаринки нема по дорозі,
Нема за що зачепитись. . .
Дехто вже і нудьгує в знемозі
І хотів би напитись.

Приносять коктейл стюардеси,
Мангаттан, навіть маслина.
В старого жида з Одеси
Котиться слина. . .

А стюардеса всміхається ясно,
Не заглядаючи в очі.
Викрутиться вміло і вчасно
Від тих, що до флірту охочі.

Сонечко з авреолею,
Як панна під парасолею,
Усмішки щедро дарує всім,
Нікого не люблячи. . .

СТЮАРДЕСИ

Струнки, золотошкірі стюардеси...
Поклонників у них, мабуть, рої...
Вони про наші дбають інтереси,
А думають, звичайно, про свої.

Мандруючи небесними широтами,
Вилюблюються в хмарах золотих
З одруженими бравими пілотами,
А потім підуть заміж за старих,

Що куплять їхню молодости частку
За м'якість хутр і посуду кришталь.
І як лисички, що попались в пастку,
З очей блищить уже відчутий жаль...

Іде вона з директором пузатим,
Причеплена, як рибка на гачку...
І як не соромно було її узяти,
Що виглядає на його дочку?!

На ній обручки сяють, як трофеї...
Та від багатства близько до біди...
І як не соромно цій пишноокій феї
Із ним,
що їй годився б у діди?!

ЩО ДІЄТЬСЯ В ЛІТАКУ

З помічником

головний пілот

Сваряться, наче діти:

Кому при кермі перших п'ятсот,

А кому других п'ятсот миль сидіти. . .

Бо якраз в першу половину

Стюардеса Ненсі роздає обід,

А тоді приходять до них у кабінку,

Хоч це за статутом не слід. . .

Харчі тут звичайні,

не делікатеси,

Але

їх приносять гарні стюардеси:

Коротенькі сукні, журавлині ноги,

Що в часи тривоги. . .

додають тривоги.

Спить мати з дитиною, як мадонна:

Від недосипання

хронічно сонна. . .

Навіть не глянувши на коктейлі,

Бізнесмен поспішає папери читати,

Бо на конференцію в Гранд-готелі

Просто з літака

йде на дебати.

Страшенно нудьгують діти:

Нема цяцьок —

і побігати ніде.

Прив'язали, як пса, на цілу годину!

Щасливий, хто в авті чи в поїзді їде!..

Відгородившись фіранкою газет,

Для приемності

(вже ж не для зиску!)

Молодий лисолобий поет

Зачитує віршами гімназистку. . .

Надивившись навколо,
що хочеш роби!
Бездійно сидять олімпійські боги...
Нудьга нависає така,
що якби
Мухи були,
то б подохли з нудьги...

А я буду мріяти.
Буду споглядати
Сірі сувої хмарної вати...
Може й не встигну занудьгувати,
Не вистачить часу на сум і жалі...
Ось зупинилися агрегати,
І вже наш літак на землі.

ЛІТАК

Сотню людей поглинув літак
(А кит біблійний лиш одного Іону).
Крила,

небесної сили знак,
Як браму, розкрили нам заборону.

Літак найчастіше здається птахом,
Коли споглядати з землі,
Та перед ним утікають із жахом
Справжні птахи, безпорадно малі.

Як непорушність статуї,
Висне літак з далечі...
Часом поїзд він імітує,
Підскакуючи й присідаючи...

Він переборе вітри й блискавиці,
Температури раптові зміни...
Серце його, коване з криці,
Складніше,
надійніше,
ніж у людини.

МРІЇ

С. П.

Летимо вже понад годину.
Вже спожили міні-обід.
Задрімав, ковтнувши чарчину,
Мій черевань-сусід.

Небо — як срібне люстро...
Не чути голосу птичого.
Як тут сумно і пусто...
Справді, робити нічого!

Якби ми далекозорі,
То правду побачили голу б...
Блимають перші зорі,
Літак туркоче, як голуб...

А я, причаївшись в кутку,
Сталевого птаха слухаю щебет.
Мрії мої

на літаку
Зі мною летять до землі,
до тебе...

ХМАРИ

Скільки на небі хмар —
І всі вони різні:
То полум'яні, як жар,
То непривітно-грізні.

Хмари-примари,
Закляття й чвари.
Чорні, похмурі
Вісники бурі.

Летімо вище,
На краю дорогу,
Де вітер не свище
Пересторогу.

Хмари тут пишні,
Білі, як тісто,
Дріжджами змішане
В піну пористу.

Хмари лебідки. . .
Здалеку? Звідки?

Хмари на сході —
Ліс напівтемний.
Хмари — в городі
Куц хризантемний. . .

Хмарна тривога,
Хто-зна чому. . .
Хмарна дорога —
Щоб не йому!

Мучимось, маримо
В снах протиріч. . .
Що там за хмарами:
День —

чи ніч?

Де та фатальна риза,
Що землю еднає з космічністю?
Хмари:

Завіса

Між нами
і вічністю.

БАРКАРОЛЯ

Лет літака — баркароля,
Плавне по хмарах плавання...
Може напасти недоля
Човен в небесній гавані...

Може, наскочать бурі
І обірвуть баркаролю?
Треба в крижкій натурі
Нести сталеву волю!

Плакати можуть хмари.
Людам плач не pomoже.
Спека сухої Сагари
В серці стоїть насторожі.

Крила нові людини —
Щастя, солодке до болю.
Крізь небезпечні хвилини
Я пронесу баркаролю.

КРІЗЬ СИНІ ХМАРИ

А тепер пролітаємо хмари сині.
Почуваюся, мов на синій перині.
Плесо небес тепер не пусте,
Хмаровиння настільки густе,
Що над ним і не страшно летіти:
Не провалишся, як впадеш,
А полинеш над світом
В безтілесність хмарних одеж.

БИТВА

Вогнем пахтить периферія,
Маною дивних мерехтінь...
Літак, моя крилата мрія,
Несе мене у далечінь.

А з висоти назустріч — хмари,
І з ними б'ється наш літак,
Мотором відбиває вдари
Похмуро-хмарових атак.

Літак трясє, як малярія...
Хто зміну нам приніс таку?
Моя земна, конкретна мрія
Також дрижить на літаку...

А вслід жалі легкою тінню
Летять, як ластівки малі...
Я чую, як земне тяжіння
Нестерпно тягне до землі.

НЕМИНУЧИСТЬ

Буряні хмари
З вітрами дрочаться:
Видно, що кари
Дуже їм хочеться.

Б'ють їх вітри,
А вони насміхаються:
По дві, по три
Вкупі зростаються.

Чорною стала
Незлічена сила.
Хмарна навала
Небо закрила.

Буть громовиці!
Б'ють блискавиці.
Краплі в тумані,
Мов олов'яні.

Часом тоді лиш
Станеш щасливою,
Як кривду виллеш
Бурною зливою.

ДАРЕМНИЙ ДОЩ

Наказ згори одержали хмари:
Постачити дощ в таку-то околицю.
Там хижі посухи — пожари
Палять пшеницю, в'ялять шовковицю...

Хмари зібрали вологу,
Одну по одній більйони краплин,
І подалися в далеку дорогу,
Не лічивши небесних хвилин...

Слід би бігцем,
Та спробуй лиш:
З таким вантажем
Не побіжиш...

Та вже недалеко ліміти,
Видно країну в імлі...
Треба життям напоїти
Спраглі уста землі...

Жовте пожарище нив
Болісно жде дощу...
Раптом
    вітер над морем спинив:
— Далі не пропущу!

Хмари змагались
    плачем і плечем
Проти сваволі...
Впали в море даремним дощем,
Там,
    де вологи й без них доволі.

ЯК УМИРАЮТЬ ХМАРИ

Вітер роздирає хмару,
Наче вовк овечку,
А вона вертається в отару
Тут же недалечко,

І зростається, і знову ціла,
Як подушка з вати...
От якби і я отак уміла
Рани лікувати!

А проте,
вмирають хмари смертю
Щедрою, щасливою,
Падаючи зливою над твердю,
Над чиеюсь нивою.

СТОРІНКА СПОГАДУ

Перегортаю спогадів сторінку...
Де ж та, де про тебе написано?
А, осьде:

Трамвайна зупинка
(На трамвай ти спізвився навмисно).

Трамвай...

Як дивно...

Тепер і не ходять трамваї...
А рейки кликали впевнено й рівно
За ними йти

в майбутнє безкрає...

Дні розцвітали трояндами
І наніч згасали червоно,
Коли хмари

чорними бандами

Вдирались в сумирне небесне лоно.

В лябіринтах білих веранд
Відгукався луною цілунок.
Сім днів,

сім червоних троянд

Я тобі дала в подарунок.

Що ж,

уявне —

часто безправне.

А дійсність —

реальна сила.

І написана ніби недавно,
Сторінка спогаду

спопеліла.

ТАЄМНИЦЯ

Вже не безлюдні Божі простори:
Там літаки навперейми з вітрами
Крильми ріжуть розлогі узори,
Креслять стрімкі діаграми.

В небі дорога пряма і ясна.
Сонце здається нестерпно-близько.
Земля ледве мріє, маленька й тісна,
Як муравлисько.

В небі відчуєш стихійно й незвично
Всесвіту логаритм.
Серце сталеве розмірено б'ється,
Нам подає синхронічний ритм.

Що нас тримає в небеснім полоні,
Що нас жене вітрами?
Вічність зважає нас на долоні
На міліграми.

Вище хмар, вище соняшних кратерів
Вічність вкрита блакитними шатами.
Так, ми створили страхіття реакторів —
Ну, а хто ж сотворив атоми?

БЛИЗЬКІСТЬ

Зближують людей аеропляни!
В небі роблять речі недоречні,
І, як рейс,
на літаку романи
Часом блискавично-небезпечні.

Із тобою поруч —
таємниця.
Хто вона? Куди й чому летить?
Перстень на руці...

Яка різниця!
Ця година промине, як мить!

Близькість мимохітна, хоч незрима,
Для підтримки

чи для охорони...
Дехто вже цілується очима
(А на це немає заборони).

.....

Сів літак.

А що було в блакиті,
В кріслі, що на правому крилі?
Не замініть нам ніщо на світі
Затишної певности землі.

Під ногами ґрунт, а не долівка!
Зникне чарівний туман оман...
За годину скінчена мандрівка,
І так само скінчено роман.

ЗНАЙОМСТВО

Увійшла

і поруч мене сіла
Дама, як неонова рекляма:
Виплекана елястичність тіла,
Усмішка — манлива анаграма,

Очі сині,

й під очима синьо,
Ну, а зачіска —
о, Боже мій!

Величезний вулик з волосіні,
В нім думок заплутається рій...

Знає всі вона умови й правила,
Фліртування хитрі ритуали,
І антени серця вже наставила
І чатує позивні сигнали.

Погляди речистіші від слів!
На стілець,

що досі був порожній,
Поруч неї зараз же присів
Молодий, вродливий подорожній.

Тільки тут нема часу для вступів,
Бо небесні миті мчаться швидко,
І товкти не варто воду в ступі...
Починай!

А далі —

буде видко...

Вколо них —

інтимности альков;
Туркіт літака, як параван,
Затуляє затишок розмов,
Дрібно виколисує роман...

А прибувши у земні краї,
Разом сходами пішли донизу,
І поніс він легко дві валізи
Обіруч —
                    свою й її.

ФЛІРТ

Літак іде на старт.
Боятися не варт:
Від нас на сотні миль
В повітрі повний штиль.

Найперше — перевірте,
Що треба для дороги.
А хто плянує флірти —
Беріть бика за роги:

Не треба тяганини,
Немов з котом за шворку,
Бо через півгодини
Опинимось в Нью-Йорку.

Він —
як цапок: борідка,
А в ній — волосся зрідка.
Вона —
пухка лебідка
(Є зморшки, та не видко).

А вирішальна справа —
Що поруч їхні крісла.
І вже його уява
Пухкеньку руку стисла.

І обгортає даму
Словесна серпантина.
Під чарами бальзаму
Розквітла, як жоржина.

Літак трясє вітрами!
Перелякались дами.
А тіточка з куточка
Квоктала, наче квочка.

Під плечі лебедині
Підклав подушку вдало.

Замовив їй мартіні
(Два доляри пропало!)

Не шкода грошей,
що там,
Він все б віддав за неї!..
Він стане Дон-Кіхотом
До послуг Дульсінеї.

Він грає магараджу,
Очима мече стріли...
А я очима раджу:
Не трать, мій друже, сили!

Бо добре,
як в Нью-Йорку
Кінцівка каруселі,
А може ще, нівроку,
Продовження — в готелі?

А вранці видно зморшки,
Обом незручно трошки...

Дізнається дружина,
Що спізнення причиною...
(Колюча, як ожина!
Женився чом з ожиною?!)

Ні клятви, ні прокльони
Не спинять нарікань!
За нею всі закони,
А ти загрузнеш в твань...

Всі доляри і центи
Підуть на аліменти...
Скінчиться жарт не жартом,
То й починать не варто...

Тому то магараджі,
Що шле очима стріли,
Очима дружньо раджу:
Не трать, мій друже, сили!

РОМАНС

Аероплян готується в політ —
Як лист на точно вказану адресу...

І наш пілот,
звичайно, містер Сміт,
Голубить в мріях юну стюардесу.

А може і не в мріях, а таки
Весь шлях просидить в нього на колінах...
Літають же не густо літаки,
І справні автомати у машинах.

Червоне сонце, стиглий помідор,
Заповідає добру нам погоду.
Як справне серце, стукотить мотор,
Дає нам певність, лагідність і згоду.

І тільки часом похитнеться світ,
І в яму падає літак.

То — знак прогресу:

То наш пілот,
зальотник містер Сміт,
Поцілував прекрасну стюардесу.

ХТОСЬ

Ви зі мною поруч сіли.
Ми — знайомі незнайомці...
Разом поза небосхили
Полетим назустріч сонцю.

Нас не зв'язують кордони,
Ми — всевладні королі.
В небі інші є закони,
Ніж на суетній землі...

Любо із незнаним другом
В небо мчати напролом!
Може стріне нас притуга —
То й загинемо разом...

Та спокійне плесо неба,
Ані бурі, ані грому...
Що ж, нема біди —
й не треба.

До вогнів аеродрому
Вже літак пішов на схили...
Нижний дотик...

Чи здалось?!

Ви зі мною поруч сіли...
От якби не ви,
а хтось.

ПЕРША КЛЯСА

Нуджуся, чекаючи відлету...
Мрію, як належить поету.
Мій вусатий молодий сусід
Мріє і собі про те, що слід:

Жадібно не зводить очі ласі
Він з завіс, що правлять за стіну.
Та за параваном, в першій клясі
Він у мріях тільки, бо при касі
Більшу треба заплатити ціну.

Перша кляса — вигідніше трохи:
Ширші крісла. Вужчі стюардеси.
Кращі шанси вбитись в катастрофі
Тим, кому це входить в інтереси.

Та, вже в небі, зсунули завісу,
Хто бажає — можна перейти.
Мій сусід там зразу опинився
(Добре, що взяли його чорти).

В першій клясі досить, досить рідко:
Економлять люди заробітки.

Тільки що це? Що за сірі купи?!
Що це там:

живі —

чи може трупи?!

Повлягавшись в кріслах, як у ванні,
Дрантя й бруд

п'ястичністю споруд,

Спочиває плем'я марігванне,
Атомових днів химерний люд.

Поза межами турбот і болю,
Пляннів, розрахунків і проблем,
Вибрали собі осібну ролю —
Без керми дрейфують кораблем.

Їм дає антиєвшанне зілля
Переселення з багна в багно:
То весілля, то жаске похмілля,
Замість крові — піняве вино.

Що їм сода і садизм содому?
Замість крапки можна ставить кому.
Можна і не ставити нічого
І не вірить в чорта, як і в Бога.
Для бездомних — де не сів, то й дома.
Масова, любовна, сонна сома.

От якби була не дорога,
Бо не завжди гроші є на дозу...
Та проклятим пекло помога
Гроші роздобути на наркозу.

Ах, яке божественне прокляття,
Насолода болю і облуд,
Синіх люболотосів латаття,
В мозку розгоряється багаття,
Як великий, грізний самосуд!

А яскраві небувалі квіти
Протинають в очі самоцвіти...
Хто зуміє фатум свій роздерти,
Той в огні збагне багнети смерти!

МАРІГВАННА КОМУНА

Теореми, цифри, автомати,
Ребуси компютерів химерні...
Важко йти вперед і не відстати!
Не легкі обов'язки модерні...

Та не всі бажають мозок, нерви
Віддавати тільки для Мінерви.
Бо нащо, скажіть, якісь лахудрі
Ідеали й формули премудрі?
Хай, хто хоче, вірить в ідеали,
А для інших —

їсти б лиш давали!

Старші ще товчуть водицю в ступі, —
Протестує вже когорта юна.
У напіврозваленій халупі
Оселилась молода комуна.

Борода і вуса, довгі коси,
Грубі балахони й босі ноги...
Навкруги ліси та сінокоси —
Можна жити мирно, без тривоги.

Хай працюють в місті ідіоти!
А оці втекли,

і їм не жаль

Ні батьків,

ні школи,

ні роботи —

В них нове життя й нова мораль.

Назбирають дикого шпінату,
Накопають в фермера картоплі
Й, сівши на полатану церату,
Курять марігванові коноплі.

А щоб дати авангардну марку
На свої наставлення ідейні,

Сядуть в авта і помчать до парку
Голими купатися в басейні.

Правда, грошей треба
(ще й до чорта!)

Бо ж самий не їстимеш бур'ян:
Часом хочеться біфстекса, торта,
Часом тягне в добрий ресторан...

Треба то на цукор, то на ліки,
Взимку на панчохи й черевики...

Виявляється, витрат багато,
А проте,

ніхто із них не вмер:
Присилає чеки Джімів тато,
Нафтовий директор — мільйонер.
І на чеки ті, обдерта й юна,
Процвітає в бур'яні комуна.

Хто надхнення має — хай працює;
Хто талан жебрацький — хай старцює...
Спати можна вдень, а жити вночі,
Так, як роблять сови і сичі.

Спільний шлюб,
звичайно, спільні діти —
Не тримаються одного тата й мами.
І навіщо мучитись думками,
Як їх виховати й де подіти?!

.....

Та пролине літ коло десятка,
І людська личина змінить масть:
Вже пора вернутися до татка —
Тепле місце кожному він дасть.

Скаже: «Погуляли дітки досить?
Хе-хе-хе, і ми колись були...»
До роботи приязно попросить
(Звісно ж, до керма, не до мітли).

Сина він призначить президентом.
А його комун-приятелів
Забезпечить теж порядним центом,
Так, щоб кожний з них не мав жалів.

Шлюби всі вони візьмуть негайно,
Розділивши всіх дітей, звичайно,
Заживуть щасливо, без турбот,
Стануть прикладом усіх чеснот

В церкві, в установі і в громаді...
Їх порядність проросте, як сало...
А минулих днів у вертограді
Начебто ніколи й не бувало...

І коли патлаті дармоїди
Стрінуться денебудь на шляху,
З виразом незмінної огиди
Обминуть їх, як чуму лиху,

Ще й промовлять: «Що за покоління!
Темне, як болотне баговиння!
Від кого взялось таке насіння?!
Швендяють ускрізь, як жебраки...
І куди їх дивляться батьки?!!»

НЕМАЄ ЧАСУ

Життя, складний тріумф передумов,
Тебе веде з тераси на терасу...
А для блакитних, мовчазних розмов
Немає часу.

Не йди так швидко, милий! Зупинись!
Чи знаєш ти,

чи бачив ти колись
Розквітлих яблунь запашну окрасу?
— Немає часу...

Прийди, як зорі в літні вечори
З небесного горять іконостасу.
Зі мною хоч мовчи, хоч говори...
— Немає часу!

Прийде пора іти в нові світи...
Та чи дійдеш без ніжності запасу?
І на прощання знов промовиш ти:
— Немає часу...

РІВНОВАГА

Палахкотінням багряних багать
Горить над горизонтом надвечір'я,
І хмари впрост до сонечка летять,
Розправивши своє рожеве пір'я.

Рожевою зробилася блакить:
Це день і ніч святкують перемир'я.
На сталє місце, як закон велить,
Виходить кожне у свій час сузір'я.

У всесвіті тримають рівновагу
Світила всі: великі і малі.
Але гармонії, в газарді змагу,
Знайти не можуть люди на землі.

В НЕБІ

Розцвітають хмари, як ромен,
Як сліпучо-білі хризантеми,
Як незнані квіти без імен,
Як слова співучої поеми.

З нами заодно летить земля,
Зорі, місяць і метеорити.
Як уміти, можна звідціля
Кілька літ земних за мить прожити.

Повернусь на землю я нова...
Дивні зміни в небі пережиті...
Тільки розгубила я слова
У безмежній зоряній блакиті.

ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО

Хмари влаштували виставу.

Самі для себе —

глядачі й актори.

Обступили небо,

як верби коло ставу —

Блакитноводі спокійні простори.

І стоять білі верби довкіл чистого ставу.

Вистава успішно проведена.

Найбіліша із хмар лебідкою стала

І впливла на середину.

ПОЖЕЖА

В небі пожежа.
Небезпеки нема, а лячно.
Хмар шовкова одежа
Підпалена необачно.

Ціле небо — вогонь.
Сонця палає обличчя,
І заграва за ним удогонь
Запинає завісу величчя.

І ніщо не може спинить
Це безтілесне згоряння...
Серце отак горить
В пожежі кохання.

А як сонце, сердите зопалу,
Поринуло за небосхили,
Сірим купами попелу
Спалені хмари забовваніли.

АЙСБЕРГ

Спокійно гудуть мотори.
А за вікнами — чудеса:
Раптом вирости хмарні гори —
Що за грізна краса!

У зловіщому передгрози
Гнівом вулкана
Стала хмара нам на дорозі,
З вигляду неподоланна.

І, мов підступний Чугайстер,
Тактикою тиранів
Застрашує нас:

— Я — айсберг!

А літак
її протаранив.

ФАНДАНГО

Легенька, як вітер, хмаринка,
Маленька ясна балеринка,
В балетній одягнена формі,
Танцює фанданга мажорні.

Навколо небесного рингу
Зібралися хмари-флямінго
І хвалять красу танцівниці
В серпанковій білій спідниці.

Рожеві стрічки — бумеранги,
Веселого шал карнавала...
Танцює хмарина фанданго,
А як перестала —
розтала.

Подруго моя, балеринко,
Тебе нагадала хмаринка:
Фанданго ти теж танцювала,
А як перестала —
розтала.

ВЕЧОРІЄ

Літаємо в хмарній блакиті,
В морі блакитних квітів...
А чи не в лузі я?
Тут може навіть тихіше:
Аероплян не колише.
Та ця нерухомість — ілюзія.

Спокій — відносна річ.
Ніч — це день, що без світла.
Ну, і нічого, що ніч:
Світло розвиднює житла
Єдністю протиріч.

Вже вечоріє.
Літак у повітрі висить.
Емалева гусне блакить...
Людина
про землю мріє.

ЗОРИ

Наступає в небі вечір,
Вечір,
        так,
                як на землі.
Тільки видно інші речі
В світлосяйному сріблі.

Ось виходять перші зорі,
Наче подруги у двір,
В традиційному узорі
Розплянованих сузір.

Вже зібралось їх немало.
У зірок тепер вечірка.
Так у нас колись бувало:
Що не дівчина, то зірка.

Де ви, зіроньки-дівчата,
Що подумали в цю мить?
Пісня щира, непочата
В сяйві зорянім бринить.

БУРЯ

Нас захопив несамовитий вітер,
І став зненацька наш літак, як цяцька.
Читала книжку я, але із літер
Зробилась мішанина чудернацька.

По хмарах, як по вибитій дорозі,
Скакає наш літак, немов по бруці.
І так, неначе на жидівським возі,
Моя сусідка охач в тривозі,
І брови зламані в нестерпній муці...

Не завжди оксамитні небеса —
Бувають неботруси в літаку!
І в бурі є своя краса,
Але не всім, звичайно, до смаку.

Так і в житті.

Стривожені й понурі,
Коли душа натомлено болить,
Чекаємо кінця родинній бурі
І повороту в соняшну блакить.

ТРОХИ СТРАШНО

Літак у повітрі:
Три тисячі стіп...
Гравши на цитрі,
Вітер захрип.

У передсерді
Кров б'є тривожно:
Як же без тверді
Втриматись можна?

Сила мотора —
Непевна опора.
Цілий літак
Труситься так,
Як в першім вилеті я...

От тільки ноги
Не знають тривоги:
Твердість підлоги
Їм, як земля.

НЕБЕЗПЕЧНА БЕЗПЕКА

Одноманітність. Небо обміряне
Віконця скупим прямокутником.
Місяць з-за хмари знов вирине
Невідв'язним супутником...

Мандрівники безтурботні недаром
(Певність — як гроші в кишені!)
Шлях нам промацується радаром,
Кисень врятує легені.

Все тут безпечно, найкращої марки...
Тішся і смійся чимдуж!
Ну, а чому ж так курять цигарки,
Руки стискають чому ж?

Можна замовити «дрінк» при потребі, —
Серце тоді з хвилювання не стерпне...
Я побувала в безмежному небі
Й на землю бажаю нестерпно!

МЕЧ ДАМОКЛЯ

Як меч Дамокля, висіла
Над нивою темна хмара,
Аж поки грому верховна сила
Сигнал подала для удара.

По зв'яленій ниві,
по спраглій траві

Іде животворча злива,
І крешуть невпинно мечі грозові
Блискавиці направо й наліво.

Та нікого й нічого не вбито;
Земля плодотворно намокла.
Кінець.

І знову завісило літо
Наснажений меч Дамокля.

Бо я ж молода була, як навмисно,
І я ще не знала тоді,
Що часто бувають листи,
написані
Вилами по воді.

НЕБЕСНІ БАРВИ

Любо поглянути догори:
Грають веселкою кольори.
Мрійно-бузкові, привітно-блакитні,
Сиві й рожеві, м'які, оксамитні...
Соняшно-жовті, легко рожеві...
Хмарки-канарки,
живі невже ви?!

Вечір надійде — фарби густіші,
Аж темносині, добрі для тиші...
Ніч чорнокрила
небо покрила
Срібними зорями,
що сама шила.

Вранці все чисте, біле, умите —
Доброго настрою перша приміта.

Де не поглянь —
барви небесні
Різноманітні,
веселі,
чудесні!

Тільки немає зелені:
Барви зелені не звелені.

Я ТАК НЕ ДУМАЮ

В дорогу йти кохання нам звеліло.
А щоб воно за втраченим не мліло,
Міцним вузлом я серце зав'яжу...

— Я так не думаю.

— А як же?

— Не скажу.

Ну як же із тобою йти в дорогу,
Як серце б'є на сполох, на тривогу?!
Чому мене стрічаєш, як чужу?

— Я так не думаю.

— А як же?

— Не скажу.

Призначення — чи просто випадковість?
А може нам лишити треба совість —
В дорогу легше йти без вантажу...

— Я так не думаю.

— А як же?

— Не скажу.

А може, ми з тобою не крилаті,
Зів'януть наші мрії непочаті,
Не всилі будем перейти межу?

— Я так не думаю.

— А як же?

— Не скажу.

МИ І ПТАХИ

Ми летіли шляхóм зоряних синіх маршрутів,
Не відчуваючи жодної в небі різниці.
І часом нам назустріч, без парашутів
Безстрашно летіли звичайні птиці.

Ми їх розганяли й переганяли,
Літак вище йшов, понад хмари.
Наше серце — сполучені інтегралі,
Науки всесильної чари.

Та птахів ніколи не зрадять крила...
А як наші відмовлять мотори,
То ми наділ впадемо, як брила,
І, якщо поталанить, то в море...

ЯКЩО НА НЕБІ СТАНЕ ТІСНО

Одинцем в ясній блакиті
Лине наш аероплян,
Розриває хмарні сіті,
Сам один у небі пан.

Та недовго так літати,
Стане в небі тісно теж:
Розведуться апарати
В нім без міри і без меж.

Наша техніка спроможна
Витворить модерний спорт.
Полетить людина кожна,
Кожна відьма й кожний чорт.

Всього світу громадяни
Налетять з усіх кінців —
Сядуть на аеропляни,
Авта здавши у архів.

Проковтнуть космічні милі,
Взявши атомів запас —
Помандрують сім'ї цілі
На вакації на Марс.

Звикнуть жити всі в повітрі,
Пір'ям обростуть напів...
Як вареників в макітрі,
Стане повно літаків.

Отоді ідеалісти
Рити стануть, як кроти:
В підземелля будуть лізти,
Щоб втекти від тісноти.

І замріяні поети
Заспівають: «Ось краса!
Тиші чорної секрети,
Ці підземні небеса».

ГАЙДЖЕК

Почалася подорож нормально.
Накрапає дощик на землі...
Півгодини лагодили гальма,
Півгодини ниділи в імлі...

Потім ми злетіли над ангаром,
І почав спішити наш пілот,
Щоб хвилини, витрачені даром,
Вирівняти темпами висот.

Вже надходила пора вечері...
Бачили ви янгола коли?
Трое стюардес ввійшли крізь двері —
Наші охоронці-янголи...

І нараз

заверещав дискантик:

— Ані руш,

бо всім зроблю я згубу!

Зараз же сто тисяч десь дістаньте
І літак скеровуйте на Кубу!

Смішно,

хоч і страшно!

Що за писк!

А поглянути —

іще смішніше...

Та пістолі судорожний стиск,
Чорнороте дуло смертю дише...

Хлопець, як зелений струк квасолі,
Більше він за нас від страху зблід...
Та націливсь цівкою пістолі,
І на ризик рватися не слід.

Флегматичний і товстий пузань,
Що один з усіх зберіг контролю,

Раптом кинувся на хлопця без вагань,
Стиснув руку

й вихопив пістолю.

І хлопчисько,

в спазмах каяття,

Товстуна обняв, неначе брата...

Плакав,

як розбещене дитя,

Що не хоче більше

гратися в пірата...

ДО ЗЕМЛІ

На небо колись
По смерті праведники подались...
Тепер у небі
Побувати може хто-небудь.

Треба тільки купити квиток
Першо-чи другоклясний,
І вже літака маленький куток
На годину ваш власний.

Сідаєте біля вікна,
Щоб було добре видко —
А небо сіре, як немита стіна,
Аж дивитися бридко.

Порожне, ані хмарини,
Тільки вітри шалені та злі.
Серце рахує хвилини,
Що віддаляють нас від землі.

Швидше б на землю, де ріки й сади,
І люди,

великі й малі...
Побувши в небі, вертаюсь сюди,
На рідне лоно землі.

ЯКБИ

Старі тягарі
Лишились в долині.
Як легко вгорі
Крилатій людині!

Здається, що люди
Від змін альтитуди
Зробилися чесні,
Інакші, небесні...

Забули про втому
В екстазі розмов...
(Вернуться додому —
Надуються знов...)

Якби то забрать нам
Тую ласку взаємну,
Довірливість братню
З собою на землю!

Тромбози тромбонів:
Якби та якби...
Земних забобонів
Ми вічні раби.

НУДЬГА

Заглядають хмари у вікна:
Хто летить,

і куди,
і чому?

Подорожній до лету звикне,
Стане нудно і сумно йому.

Скупчились хмари навколо —
Провокація для атак.
Пронизав хмари літак,
Побороли ми хмар забороло,
А без них

нецікаво, голо,
Щось ніби не так.

Хто дивиться тільки на себе в люстрі,
Не бачить,

чи хто не вийшов назустріч.

Так і друзі бувають проочені
І залишені марно в журбі.

Справа, друже мій, не в оточенні,
А в самому тобі.

ДО БОГА

Вище у всесвіт якомога
Прагне відважна людина...
Так, як до Батька від сина,
Далека дорога до Бога.

Блукаємо в синім просторі
По хмарнім ряснім пасовиці...
Ні сонце,

ні місяць,

ні зорі

Від того не стали нам ближчі.

Внизу лабіринтом дорога,
І люди нікчемно-малі...
На небі шукаємо Бога,
А Він же між нас,

на землі.

ПОМАРАНЧА

Готується літак до відлету;
Пілот докурює цигарету. . .

На руках стюардеса приносить знизу
Дитину з гарним рожевим личком.
Її здали, як маленьку валізу,
З причепленим коло шийки наличком.

Півгодини її стюардеса догляне,
А тоді відбере бабуся в Милвокі.
Ніяке нещастя не входить в пляни,
Все буде добре і без мороки.

Але це тільки пляновано так,
А інше показують факти. . .
Бо як тільки в небо здійнявся літак,
Дитина взялася плакати.

Страшно летіти в небесні маршрути!
Кричить «А де моя ненька?»
Мамою ще не навчилася бути
Стюардесочка молоденька. . .

Бавить дитя
лялькою гумовою,
Примовляє дитячою мовою:
— Цюці, цюці мацюці. . .
Ходи до мене на руці!

Ніхто ще не чув реву такого,
Ніягари сліз подібної сили!
А проте,
як інші на руки просили,
Від стюардеси не йде ні до кого!

Не торкнулась навіть до ланчу,
Цукерки давали — дарма!
— Що ж ти хочеш, дитя?

— По-ма-ран-чу!!!

А помаранчі ні в кого нема.

Сіла з дитиною біля вікна:

— Глянь, донцю, на небо:

он-онечки!

Не плач, серденьтко, — втішає вона:

— Замість помаранчі,

дам тобі сонечко!

ЛІКИ

Дим хмар. . .
А де ж димар?
Закурені хмари —
Це лиш примари.
Тільки мить
Хмарка димить,
Щоб назбирати
Конгломерати
Свіжого плину
Краплина в краплину.

Гнані нестримно
Вітром за море,
Де буря гримне
В докiлля хворе,
Хворе від спраги,
Кволе від спеки. . .
Треба наснаги
І небезпеки.

Грім, блискавиця —
Ліки цілющі:
Встане травиця
В зеленій гущі.

ЛЕТИМО КРИЗЬ НІЧ

Дрижать крила аеропляна,
Гуде моторів басова струна.
Білосніжні хмари, як збита сметана,
Піняться біля вікна.

І нараз
    ми в царство ночі потрапили,
В простори чорно-прозорі!
І заблищали на небопрапорі
Зернами золота
    зорі.

ВГОРУ

Вище і вище вгору,
Крізь гори й тунелі хмар.
Земні обов'язки вчора —
Нині — свободи чар.

Хмари стривожені (згинуть у зливі...)
Мов заворожені,

  вічно мінливі —
То недосяжно-манлива мрія,
То непосильно-важка вина...
Дія землі і небес протидія —
Вічна, нещадна війна.

Хто нам казав
  про лагідність неба?!

Всі гурагани,
  всі бурі з висот...

Зла і добра взаємна потреба
Світу спричинює круговорот.

ТВОРЧИСТЬ

Защо і чому — не знаю —
Дано мені творчу отруту...
Вибраність я відчуваю
Як щастя
і як покуту.

Кинула Муза чарівний клубок
У саме серце мені:
Ядро уяви,
джерело думок,
Дар відчуття в глибині.

І прилучено нитки кінець
До нервів моїх і артерій.
Що творчости справжній критерій:
Лавровий вінець —
чи терновий вінець?

Напряла я з того клубка
Темні й барвисті сувої,
І не рвалася пряжа тонка
Навіть в нерівнім двобої.

Серпанки лірично-ніжні,
Спогад у синім ноктюрні,
Поем кропітливі тижні,
Вірші мініатюрні —

Хустинки самій собі на спогад,
А часом і іншим на здогад...

А як шовку блакитного брак,
І не в'яжеться ніжність ніяк,
Із грубших, шорсткіших волокон
Дошкульна сатира натомість,
І часом —
хімерний кокон,
Що витворила підсвідомість...

І як серце обтисне лід,
Закрижаниють вчорашні друзі,
Я своєю поемою вкриюсь, як слід,
І за теплий дарунок подякую Музі.

Творчість роз'ятрює ран рубець,
Серце крає, мов лиштву кравець...
Серце...

Чому, як пишу,
так болить воно?..

Тому,
що запасу прийшов кінець,
Клубка вже немає давно!
Нерви й артерії ниток,
Творчість давно вже бере на вжиток.

СПРОМОЖНІСТЬ

Відбиваються дзеркально в озерці
Блакить і білі лапаті клапті...

От би

рукою, зашерхлою в спеці,
Їхню м'якість вологу полапати!

Отак би й собі,

забувши про будні,

Дарма,

що загрожує буревій,

По небі плисти

в століття майбутні

Під вітрилами мрій!

Там

сонце правди палає яро.

До нього

невидно накреслена карта.

А ти,

мала легковажна хмаро,

Що ти

проти Сонця

варта?!

І раптом —

лине в дзвоні краплин

Відповідь.

Чую розгнівану хмару:

— Яка я не є,

а на кілька хвилин

Я

Сонце всесвітнє

затмарю!

.....

Поки йде дощ,

я ще хочу зазначити,

Що під надхненням небесного чару
Я писала.
Але, як бачите,
Цей вірш
не про хмару.

ПРИЗЕМЛЕННЯ

Літак готується до посадки, —
Вже здалека землю видно...
Земля, де закон і порядки,
Упевнена і солідна,

Наче вона непорушно стоїть
На трьох китах

чи стовпами підперта,
А не мчиться в орбітах століть
З верховної волі Експерта.

Дарма! Для нас земля — статична,
Стабільності Божий дар.
Внизу — зірки електричні,
Одна з них —
це твій ліхтар.

Там, на землі, відносно довір'я,
Любов і родина там є...
Там електричні сузір'я,
Одне з них — моє...

Може там щось і не так,
Може радість наскочить на відчай...
Швидко летить літак,
А мрії —
ще швидше.

**
*

Хмари із нащипаної вати —
Ціле небо ними зрана вбрано...
Їх до рани можна прикладати,
До такої, як у мене рана...

Може би позбутись можна скрути,
Як прикласти марлю ніжнохмарну...
Та ніхто не здатний їх торкнути,
Хоч і намагаються намарно.

Хоч із небом все земне суміжне,
Та не все дісталось нам у дар...
Не для нас цілюще чудо ніжне
Безмікробних білосніжних хмар.

І торкнутись хмарної омани
Теж не пощасливиться мені...
І тому лікують наші рани
Нам залізом лікарі земні.

В ОБОРОНУ ПОЇЗДА

Часом чую закиди критичні,
Як колючі сніговії в січні:

Чом Черинь

(це сором для поетки!)

В поїзді писала «Вагонетки»?!

Вже на Місяць висіли сьогодні
Одчайдушні лицарі міграції,
А вона і досі старомодні
Способи вживає транспортації!

І для оборони прав поета
Напишу я ціле експозе.
Так, на Місяць скине вас ракета,
А на працю от не завезе.

На роботу не літають джетом,
А в старому поїзді плетуться, —
І цього не зміните декретом,
Ні державним правом конституцій...

Я люблю писати вірші в потязі...
Він — рятунок мій від злободення;
В нім

і, простудившись на протязі,
Не гарячку маю,

а надхнення.

Вранці ще думки ясні й погожі,
Іх іще не встиг зайняти сум.

Сонце йде за мною,

насторожі

Найциріших, найдорожчих дум.

Сонце помаранчево упробжовть
Всотує мереживо ниток...

І ніхто мене не потривожить —

Лиш кондуктор прийде по квиток...

Креслю ієрогліфи понять,
Люто перекреслюю невдачі
Та дивлюсь, щоб мрії нетерплячі
Поїзд не пішли переганять —

Бо не спиниш —

будуть справи гірші:

Часом і заїдеш не туди...

Признаюсь:

мені творити вірші

Часто помагають поїзди.

Зупинка.

Вагони наші стали,

Я ж іще не досягла мети...

Та мені, на щастя, три квартали

Треба ще від станції іти.

Наладнавши крок до ритму вірша,

Ямбом на роботу я іду.

Стрічка,

що від тротуарів ширша,

Часом заблукається в саду...

Ось, нарешті, я перед дверима,

Як бігун, що встановив рекорд.

Знайдена дзвінка остання рима,

Задзвенів завершення акорд.

Пахощі ямину в передгроззі

І щаслива втома дужих ніг...

Не одну поезію в дорозі

Написати поїзд допоміг.

ОЧІ

Мирні небесні простори —
Спокою мого точка опори.
Тут не спіткнеться думка об хмару,
А як спіткнеться, то без удару.
Пестить небесна синь...
Серце, тужити покинь!

Та чи не краща, скажіть,
Милих очей небесна блакить?

Справді, миліші мені
Погляди сині земні —
Тільки в очах тих, на жаль,
Є броневі сталь.

ЗЕМНА НЕБЕСНІСТЬ

Славлю творче дерзання,
Світання,

а не смеркання!

Але,

коли замість янгольських арій
Небо озветься згубою аварій,
Розуміти треба —

це пересторога:

Небо не для тебе!

Небо —

для Бога!

Гостро ріже ніж

до межі,

Але

не перерізує меж.

Небесне з земним

нерозривно в'яжи,

Мріями помереж —

Але вживай обережно ніж,

Ледь помітну межу

не переріж!

Втілення мрії,

людину,

Лиш на землі можна знайти:

Очі небесної чистоти,

Душу небесної доброти,

Серця лагідність лебедину —

Це досягнення мрії.

А ти не знав?

Чи лише буревії

В небі шукав?

Земної небесности свідки,

Крізь гостру, густу осоку

Пливуть у затон

хмари-лебідки,

А зорі купаються у ставку.

ПОЗА МЕЖІ МОЖЛИВОСТІ

Знову віршами міряю

Радість,

і сум,

і гнів.

Сила уяви наснажує вірою

Ритми робочих днів.

Ну, скажіть мені,

що за користь

Краять на вірші серце своє?

Свіжість думки,

ранку бадьорість

Творчість мені дає!

Нам призначає всевітня катедра

Ступені й міру важливости.

Хочу я жити повно і щедро,

Аж поза межі можливости!

Круглий світ —

для нас однобокий:

Глянути потойбіч нам не змога.

Тільки в небі знаходжу я спокій

Для неспóкою мого.

ІСТИНА

Окрім земного тяжіння,
Нас до землі прив'язало сумління.
Спробуй порвати —

болить!

Тільки у небі на мить
Можна пірнути в цілющу блакить...

Неба розгорнена карта
Вірна законам Декарта.
Світ аксіом і одвічних ідей
В небі інакший, ніж у людей.

В небі магнет омани
Тягне до істини нас —
до нірвани.

Рветься з протестом людина:
— Я співтворець,
а не глина!

Страшно за творчу її непокору:
Скільки дано їй піднятися вгору,
Поки її доведе антитеза
Аж до межі підвищення?
Просто на сонця палаючі леза.
Істина — прірва.
Істина — знищення.

ПРОЩАННЯ З НЕБОМ

Скінчився рейс. Скидаймо пояси...
Та не звільняє серце пояс болю...
Прощай,

країно волі і краси —

Пора

в земну вернутися неволю.

Обов'язків земних незрима сіть
Покриє радощі мої й жалі...
Та неба необмежену блакить
Щоранку я вітатиму з землі.

Я білих хмар завітчані сади
Не раз побачу в свovidіннях милих... **И**
А після смерти полечу туди
На власних крилах.

ДАР

Дивні мандри уяви —
Бачити серцем, не оком.
В небі блакитні трави,
Буйно налиті соком.

Ходить, як гордий косар,
Неба ясний володар —
Сонце в широкім брилі...
Сниться мені — чи ні?
Всі вже давно на землі,
Я ще у височині...

Після тяжкої праці,
Я, наче скрипка в футлярі,
Відпочиваю на хмарі,
Як на м'якім матраці.

Небо!

Душі рівнодення
Медом напоює дні...
Ні, не літак,
а надхнення
Крила дає мені.

Доки віршовані ритми —
Перша моя потреба,
Доки писатиму,
доки житиму,
Доти лігатиму в небо.

ТИМ, ЩО ДАЮТЬ НАДХНЕННЯ

Лине поезій замріяний спів...

А кажуть —

поети в житті прозаїки:

Не з зірок,

а з глиняних черепків

Ліплять буднів своїх мозаїки.

Той,

що писав романтичні листи,

Дівчину зчарував словами,

Оженившись, кидає,

йде у світи

Шукати надхнення

(можливо, з вами).

Графоманія й творчість —

суміжні.

Велика сила —

власна уява.

Буває навіть уроєна слава...

Отже,

поети бувають різні.

Одні

рими носять, як прапорці,

Настромивши метелики на пера.

В них

ціле серце —

на папірці,

А в серці

кулька з паперу.

Виписують містерії паперові,

Екстазу мук, забуття...

А вдома

з байдужістю корови

Топчуть чиесь життя.

Чи творчість міряють на карати?
І хто поет,

а хто — легкоатлет?

Що ж,

поета серце розпізнати

Може тільки той,

хто сам поет.

А для мене вірші —

дорога до раю.

До раю,

котрий ніколи не втрачу.

Я віршами мислю,

віршами кохаю,

За втраченим віршами плачу...

Лагідніє вечірня зажура...

Життя уявляється щедрим і повним.

Між нами і небом —

цезура,

Наповнена ритмом безмовним.

ДОБРО І ЗЛО

(По е м а)

Білі риси
                          на синім небопапері:
Нерозгадані руни,
                          замкнені двері.
Я блукаю думками
                          по хмарній блакиті,
Едельвейси уявні збираю.
Та наздоганяють щомиті
Картини земного раю,
Що до них повернутись пора
Прийде для нас незабаром...
Нам назустріч
                          земна кора
Дише тяжким перегаром.
Радоці земні
                          (так звані)
Колись сади —
                          тепер смітники.
Виповзають зміями з твані
З безжальними жалами
                          страшні пістряки.
Легко накреслити лінію просту
З неба вниз,
                          до земних тягарців...
Гнів слів,
                          спів псів,
Агонія хирного зросту.
В блакиті широкій
Тиша і спокій...
А внизу, під нами,
З нашої людської вини

Над задушним піском пролітаю,
Де панує плянована сірість.
Ватяні сіряки Китаю
Покривають населення приріст.

Далі, далі!

Часу педалі
Натиснути. Розшуки миру невдалі. . .

А це що?

Сині затоки,
І на луках пасуться білі елої,
Що їх,
одне по однім,
чорні морлоки
Поїдають у смороді гною. . .

Все,

що пророчили Велс і Жюль Верн,
Збувається раз-у-раз. . .
(Дати б їм докторат за екстерн,
За фантазії дороговказ!)

Тільки людина

перестороги
Вчасно не зрозуміла,
Згубної не оминула дороги. . .
Мащини часу
спинити не сила.

Тільки й утіхи, що в храм,
Бух на коліна:

Помилуй, Боже,
Дай порятунок від лиха нам,
Розбий за нас нашестя вороже!

Боже веління?

Погляньте вгору:
Боги на небі
не знають роздору.
Христос живе недалеко від Будди,

Адоптувавши закони Кришни...

А на землі

гризуться люди

І війни ведуть

неуспішно-успішні,

Щоденно приносячи м'ясива гору

Земним ненаситним ідолам...

Так одвіку було,

так є

і так буде,

Поки кров'ю напоену рабську покору

З серця свого не видалим!

Чим більше убито в ворожих лавах,

Тим більше нам успіху й слави.

А коли нас заливає ворожа лава,

Біжимо до Бога, щоб налагодив справи.

Зими спливають у весни,

Ночі змінюють дні...

На небі боги небесні,

А на землі — земні.

Має кожний бог

свою територію,

Знає, що куди й звідкіля.

Над Україною віз прискорює

З гуркотом грізним

пророк Ілля.

А над Дніпром — Перун

Блискавкою поринає в бурун.

А люди ще й досі падають в ноженьки:

— Впливи, ідоле-боженьку!

В іншій краї

Фаетон в фаєтоні

Стрімко об'їздить Греції межі.

Тільки не ладен стримати коні

Й гине в пожежі.

Що ж від богів ми найбільше просимо
В зливі благань і молінь?
Щастя!
Щастя,

що ранніми росами
Входить у тінь сновидінь.

В полоні погоні
Завжди і невпинно
Чи скаже людина
«Спинись, хвилино»?

Фавст не знайшов
Тієї хвилини,
Що б зробила кров
З холодної глини. . .

Та звичайна людина
Не раз кричить
«Спинися, хвилино!»
І чує:

«Цить!»

Єдина відповідь.

А частіше — безмов'я,
Велике ніщо.

— Дякую!

— На здоров'я.

Невлонне щастя,
хвилинна насолода,
Страждених хвилин
мізерна нагорода,
Синім крилом
серце торкне
І відлетить
в небуття ясне.

А тоді споминай
і мрій:

Було —
чи не було?

А чие ж то крило
Торкнулось вій?
Був сам не свій...
Це добро
        чи зло?

Так!

        Людям

                        (із вами включно)

Минулого щастя омана з'явилась...
В спогадах,
        відроджених штучно,
Хвилина спинилась...

А надовго?

        Залежно...

Часом і навік:

Замріяні п'яно й безмежно
Втрачають рокам лік.

Але

        від дійсності не втечеш в минуле.
Сучасність ріже, кричить, реве!
Дійсність не дасть,
                        щоб її забули,

Вона —

        як рана,

                        зачеплена за живе,

Й не вистачить марлевого волоконця,
Вогнем таку випікає рану.   то
Торкнувшись палюче-цілющого сонця,
Падають у нірвану.

Але нірвана —

        лиш декому.

Іншим —

        терпець.

Синиця в небі далекому,

А в руці —

        горобець.

А що,
як жити
без філософії —
От якби просто спала на софі я?..

Дехто вважає —
життя чудесне,
Тільки,
на жаль,
люди злі...

Явища й речі небесні
Бувають також на землі.

З тобою виходять у мандри
Не тільки злі салямандри,
А часом і добрі люди.

Що значить добро?

Це значить:
не тільки собі все гребуть.

Це значить:
не цілять тобі під ребро.

Це значить:
з тобою поділять, мабуть,

Хоч і непорівну,
хліба шматок,
І в хаті відступлять п'ятий куток.

А є ще люди
н і я к і, що діють ніяк.

Він ніякий не злодій
і не пияк,

Нікого не вб'є і не замордує
(І потопаючого не порятує).

Від ніяковости вони ніякі,
Ніякі із них вояки;
Помочі у них попрохати ніяк:

Вони жахаються сварки і бійок;
А як бачать,
що на когось напали,
Втікають і замикаються,
Щоб не потрапити під самопали,
Трусяться, аж заїкаються
І вдають,
що нічого не бачили й не чули,
Бо повні вуха напхали мачули. . .

Вони плакають свої артрити,
Живуть,
нікому лиха не зичачи. . .
Незвичайні у них
лиш апетити:

Неабиякі,
бичачі!

Головне їх призначення — їсти щосили.
Бояться,

щоб **ЩЕ НЕ ВМЕРЛИ!**

Вони б і місяць,
як диню,
з'їли,

Сонце би,
як помаранчу,
зжерли!

От їм
(і вам)
голосять з амвона:

«Будь милосердним!
Роби добро!»

Добро?!
Добро — атомове ядро.

Злих
захищає злочинність закона;

Ніяким
нічого не трапиться,
А добрі падають першими,

Спливають у вічність по крапці,
І нічого без них не завершимо. . .

Мертвих героїв у нас плеяди,
Але бракує героїв живих.
Безкінечні жалібні дефіляди,
Немов спокута за гріх, —
За гріх ховання під ліжком
У хаті своїй,

що СКРАЮ.

Суворі закони книжка:

Кого люблю —

караю!

Категоричні оферти:

Щоб стати героєм —

треба умерти.

(Це значить:

урвати в розгарі місію

Й податись на небо в димісію).

Не добро,

тільки зло в початку

Всього живого.

В тім згуба є!

Новонароджене навіть курчатко

Наступного вилупка дзюбає. . .

Б'ються до смерті півні,

Гризуться мавпи за банани. . .

Навіть дитина,

на мавп'ячій рівні,

Робить те саме.

Тільки пройшовши мавп'ячу стадію,

Людина стає доброю,

злюю,

а частіше — ніякою

Зло — велика,
а добро — мала частка радію,
Що в душі
крізь життя
несемо з собою.

І якщо треба робити добро
Добрій людині —
І треба робити добро
Злій людині —
І треба робити добро
Навіть двоногій скотині —
Значить, признати можна,
Що з доброю
зла людина тотожна?!

А може якраз
робити зло
Злій людині —
Це те саме, що дати добро
Добрій людині?
Чи справедливо
між злом і добром
Ставити знак рівняння?
Може треба на зла розгром
Йти на змагання?!

Навіть Бог,
у свої людські дні,
Не позбувся в серці вогню:
«ПОМСТА НАЛЕЖИТЬ МЕНІ —
І Я ЇЇ ВЧИНЮ!»

Кажуть:
навіщо вбивати людину,
Що вбила?
Можна умовить її, як дитину,
Щоб більше цього не робила,
Минуле її дослідити,
Вивести консеквенції...

Мають право і троглодити
На свої ритуали й конвенції!

Може

загарбника можна вблагати,
Щоб землю віддав чужу,
Щоб вийшов з нашої хати
Й не переходив межу?
Хто чув, щоб коли в історії
Траплялись такі фантазмагорії?

Як можна дати

рівні права
Для бур'янів
і для жита?

Жито заїсть
дика трава,
Мов пошесть несамовита!

Рівність гноблених

і деріїв
Означає повічну неволю,
Означає терор пиріїв
По пшеничному полю.

І коли пирієве коріння
Обплутає кволе збіжжя,
Виросте нове покоління,
Що, не знаючи мук сумління,
Бправно вивчить собаче служіння
Й піде ворогові на підніжжя.

Чи можуть бути більші дурниці,
Ніж «рівноправ'я» полови й пшениці,
Мрякобиса рівність з культурним,
Рівний статус ученого з дурнем,
Хвороби й ліків однакі права?!
Лінії рівній

не рівна
крива!

Подумавши,
згодиться навіть овеча наївність,
Що це —
зрівнялівка,
а не рівність.

Тільки треба подумати.
А овечки
Замість того жують їм підсунуті
Чиїсь словечки.

Стільки нас било сибірських зим,
Що досі пора вже пізнати:
Як дати волю лихим,
Добрі підуть в каземати.

А без добра —
як без сонця жити.

Щастя людини —
в шуканні
Едельвейсів небесних,
уявних квітів,
Що ростуть на вершині останній. . .

Обійтись можна
без небезпечних рейсів,
Без штурмування вершин. . .
Можна прожити
й без едельвейсів. . .

Та в серці тривожний дзвін
Кличе в далекі походи
Без нашого розуму згоди. . .

Добро —
не тільки дзвін джерела,
Добро —
це знищення зла.

Будь першим,
Будь хоч останнім
В цім одчайдушнім змаганні!

Будь першим,
якщо до бою
Із кам'яною добою
Ти йдеш,
як громади рушій.

Будь останнім,
якщо не бій
Вибір несміливий твій,
Тільки протистояння.

Найгірше —
ніяких людей мовчазне ремигання —
Для зла відкрита дорога,
Йому одностайна підмога.

Коли літаком свого серця злітаю до Бога,
Прориваючи крильми безмежності міць,
Мені відчувається пересторога
В громі грози,
у знаменні зірниць.

Ти —
частка всесвітньої рівноваги,
Формули необхідний атом.
Від твоєї енергії
залежать звитяги,
Що блудні будні вивершать святом.

Не нити!
Не гнити!
Не животіти —

А жити!
Жити!
Жити!

Жити —
і людям належне робити:
Ніяким — ніщо.
Добрим — добро.
Злим — зло!

25 червня — 4 липня 1972.

З М І С Т :

	стор.
1. Передмова	7
2. Інший світ	9
3. Обмеження	10
4. По хвилях хмар	11
5. На крилах уяви	12
6. Про що мріють в небі	13
7. Коктейль	14
8. Стюардеси	15
9. Що діється в літаку	16
10. Літак	18
11. Мрії	19
12. Хмари	20
13. Баркароля	22
14. Хмарні квіти	23
15. Крізь сині хмари	24
16. Битва	25
17. Неминучість	26
18. Даремний дощ	27
19. Як умирають хмари	28
20. Сторінка спогаду	29
21. Таємниця	30
22. Близькість	31
23. Знайомство	32
24. Флірт	34
25. Романс	36
26. Хтось	37
27. Перша кляса	38
28. Марігванна комуна	40
29. Місяць	43
30. Немає часу	44
31. Рівновага	45
32. В небі	46
33. Лебедине озеро	47
34. Кольори	48

35. Пожежа	49
36. Айсберг	50
37. Фанданго	51
38. Вечоріє	52
39. Зорі	53
40. Буря	54
41. Трохи страшно	55
42. Небезпечна безпека	56
43. Меч Дамокля	57
44. Вістка	58
45. Небесні барви	60
46. Я так не думаю	61
47. Ми і птахи	62
48. Якщо на небі стане тісно	63
49. Гайджек	64
50. До землі	66
51. Якби	67
52. Нудьга	68
53. До Бога	69
54. Помаранча	70
55. Ліки	72
56. Летимо крізь ніч	73
57. Вгору	74
58. Творчість	75
59. Спроможність	77
60. Приземлення	79
61. Хмари із наципаної вати...	80
62. В оборону поїзда	81
63. Синя птиця	83
64. Очі	85
65. Земна небесність	86
66. Поза межі можливости	87
67. Істина	88
68. Прощання з небом	89
69. Дар	90
70. Тим, що дають надхнення	91
71. Добро і зло (поема)	93

Інші книжки Ганни Черінь:

1. Crescendo (Збірка поезій).
2. Братік і сестричка (Книжка для дітей).
3. Чорнозем (Поезії).
4. Їдьмо зі мною! (Репортажі).
5. Листування (Оповідання для дітей).
6. Вагонетки (Поезії).
7. Травневі мрії (Поезії).
8. Пригоди української книжки (Віршована казка для дітей).
9. Десять дитячих пісень композитора Василя Шути на слова Ганни Черінь.
10. Хитра макітра (Гуморески) — друкується.
11. Українські діти (Збірка оповідань для дітей) — друкується.

ЗАУВАЖЕНІ ПОХИБКИ

стор.	рядок	надруковано	має бути
34	1 згори	їде	їде
89	3 знизу	СВОВИДІННЯХ	СНОВИДІННЯХ
100	10 знизу	ВИПІКАТЬ	ВИПІКАЮТЬ

Este libro terminó de imprimirse en el mes de mayo de 1973 en los Talleres Gráficos "Dorrego", avenida Dorrego 1102, Bs. Aires, Argentina

